

Wat is er veranderd door de invoering van de WMO?

Tekst: Peter Visser

L. Huijsmans.

Op 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, afgekort WMO, in werking getreden.

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning is, te bevorderen dat zo veel mogelijk mensen mee kunnen doen in de maatschappij. Dat klinkt erg vaag, maar gelukkig kan nazorgmedewerker L. Huijsmans van de VBM | NOV er meer over vertellen.

Overigens heeft de VBM | NOV als vakbond geen invloed (gehad) op de totstandkoming van de WMO. Dat is een zaak geweest van de overheid, waar de vakbonden buiten staan. Maar de leden kunnen er uiteraard wel mee te maken krijgen.

De WMO regelt dat mensen ondersteuning kunnen krijgen van hun gemeente. Het gaat dan om voorzieningen als hulp in het huishouden, verstrekking van een rolstoel of het realiseren van aanpassingen aan de woning.

Als u een beperking, chronisch psychisch probleem of psychosociale problemen hebt en hierdoor moeilijkheden ondervindt bij de zelfredzaamheid of deelname aan de maatschappij, dan moet de gemeente u helpen om deze moeilijkheden zoveel mogelijk te compenseren. Dit wordt ook wel de compensatieplicht genoemd.

Huijsmans: "Door de WMO is een aantal bestaande wetten geheel of gedeeltelijk vervangen: de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (WVG), de Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ). Een aantal delen uit de AWBZ is eveneens vervangen door de WMO. Het gaat dan om o.a. mantelondersteuning, diensten bij wonen met zorg en de Huishoudelijke Verzorging."

Voor het overige blijft de AWBZ bestaan voor mensen die langdurige, zware zorg nodig hebben.

De WMO ondersteunt ook mensen die zich inzetten

voor hun medemens of buurt. Het gaat bijvoorbeeld om mantelzorgers en vrijwilligers. In veel gemeenten zijn er vrijwilligersorganisaties, bijvoorbeeld een stichting welzijn ouderen, een boodschappendienst, klussendienst, maaltijdvoorziening of een alarm-service.

Maar wat zijn nu de gevolgen van de invoering van de WMO?

Huijsmans vertelt: "Eén van de belangrijkste veranderingen is, dat in de nieuwe situatie alle taken die onder de WMO vallen, de verantwoordelijkheid van de gemeente zijn geworden in plaats van de (centrale) overheid." Gemeenten hebben een zekere vrijheid om ervoor te kiezen, hoe ze die taken uitvoeren. Maar er zijn wel 9 'prestatievelden' afgesproken

De 9 prestatievelden:

1. Sociale samenhang en leefbaarheid
2. Preventiebeleid kinderen/jeugdigen met problemen
3. Informatie, advies, cliëntondersteuning
4. Mantelzorgers en vrijwilligers
5. Deelname maatschappelijk verkeer/bevorderen zelfstandig functioneren mensen met beperking.
6. Voorzieningen voor mensen met beperking
7. Maatschappelijke opvang/vrouwenopvang (huiselijk geweld)
8. Openbare geestelijke gezondheidszorg
9. Ambulante verslavingszorg

Die 9 prestatievelden geven aan wat de opdracht van de overheid is aan de gemeenten. Maar wat houden ze concreet in?

Zorgen voor sociale samenhang en leefbaarheid kan bijvoorbeeld betekenen dat er plekken moeten zijn waar mensen terecht kunnen, elkaar kunnen ontmoeten.

Wat betreft informatie, advies en cliëntondersteu-

ning moet de gemeente bijvoorbeeld zorgen voor een 1-loket-functie. Dat moet een loket zijn waar bepaalde dingen direct geregeld kunnen worden. Betekent dat, dat er in een stad als Rotterdam maar 1 loket is waar je terecht kunt? Dat niet, legt Huijsmans uit, het gaat erom dat alle diensten bij 1 loket aan te vragen zijn.

Wat betreft deelname aan het maatschappelijke verkeer, dat kan gaan om een brommobiel, maar ook om bezoek aan een theater of muziekvoorstelling.

Hoe vraag je zo'n voorziening aan?

Huijsmans: "Als je iets nodig hebt, bel je met het stadhuis/gemeentehuis. Je vraagt dan naar het zorgloket. In veel gevallen zal het gaan om mensen die gebruik maakten van huishoudelijke verzorging. Dat hield in het verleden in dat iemand een x-aantal uren hielp in het huishouden. In de WMO is geen sprake meer van huishoudelijke verzorging, maar van huishoudelijke hulp. Dat kan zijn voor beperkte duur of langdurig. Wie daar aanspraak op wil maken, moet dus contact opnemen met het zorgloket van zijn/haar gemeente."

De gemeente regelt de hulp bij het huishouden: een specialist beoordeelt of u in aanmerking komt voor huishoudelijke verzorging. Zo ja, dan kunt u kiezen om de hulp in de huishouding zelf te regelen met een persoonsgebonden budget of om het regelwerk aan de gemeente over te laten.

Voor iedereen geldt dus voortaan, dat je eerst voor jezelf moet vaststellen: welke hulp heb ik nodig, en vervolgens het zorgloket bellen.

In de praktijk zullen de meeste gemeentes kiezen voor 'zorg op maat'. Dus de regelgeving voorziet in een aantal algemene voorzieningen. Voorbeeld: u bent gehandicapt maar hebt geen aangepaste douche, toilet, en geen slaapgelegenheid beneden. Moet u dan verhuizen of is het in uw geval gunstiger het huis aan te passen?

Dat is allemaal leuk en aardig, maar wat als ik niet tevreden ben met wat mijn gemeente levert?

De kans is aanwezig dat u met de WMO slechter uit bent dan onder de oude regelingen. Soms is dat gewoon een uitvloeisel van de regels zoals die nu zijn, maar het kan natuurlijk ook zijn dat u vindt dat u ten onrechte minder krijgt dan waar u vindt recht op te hebben.

Dan kunt u een klacht indienen bij de gemeente. Iedere gemeente heeft een klachtenregeling.

Een andere mogelijkheid is om in bezwaar te gaan tegen de beslissing van de gemeente. U moet dit binnen 6 weken na dagtekening van de beschikking

Voor alle aanvragen naar het zorgloket bij uw gemeente

doen. Denk er dan wel aan dat u goed beslagen ten ijs moet komen. U moet kunnen aantonen dat de hulp die aan u wordt aangeboden, tekortschiet. Daarvoor hebt u dus medische gegevens nodig, waaruit blijkt dat u behoefte heeft aan méér. Vraag hierom bij uw huisarts of specialist. Een nadeel is, dat deze bezwaarprocedures lang duren.

U kunt ook een melding maken bij het landelijke WMO Meldpunt. U kunt het meldpunt telefonisch bereiken van maandag tot en met vrijdag van 9.00 - 13.00 uur via 0900 243 70 70 (€0,10 p.m.) Als u het meldpunt belt krijgt u een medewerker van de afdeling Informatie en Klachtenopvang Gezondheidszorg (IKG) aan de telefoon. Bij het IKG kunt u terecht met alle klachten en vragen over de gezondheidszorg. Dus niet alleen over de WMO, maar ook over ziekenhuizen, huisartsen, verzorgingshuizen, patiëntenrechten, adressen van patiëntenverenigingen, voorzieningen of indicatiestelling.

Hebt u een klacht specifiek over huishoudelijke verzorging? Dan kunt u ook bellen met de afdeling informatie en klachtenopvang van de Zorgbelangorganisatie in uw buurt. Bel daarvoor met 0900 2437070. U wordt dan doorverbonden met de juiste Zorgbelangorganisatie. ■